

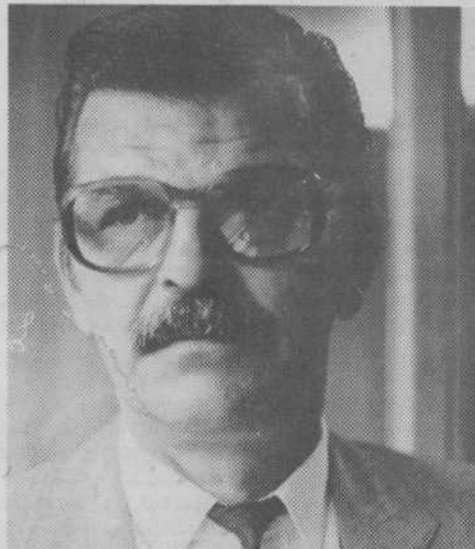
Ivo Samec — predsednik operativnega štaba:

»Ljubljanci se zavedamo, da brez čistega zraka in vode jutri ne bo zdravja«

Ljubljana z območjem petih občin predstavlja enotni komunalni, urbani in življenjski prostor. Zato sta tudi varovanje in izboljšanje okolja — predvsem zraka in vode — nalogi vseh Ljubljancev. Tokrat, ko se ponovno odločamo o zbiranju sredstev za zaščito teh življenjskih dobrin iz svojega žepa — s samoprispevkom, se odločamo za blagostanje jutrišnjega dne in naših otrok. Referendumska odločitev za samoprispevek predstavlja le nadaljevanje tistega našega »za«, s katerim smo v minulih petnajstih letih obogatili Ljubljano za množico otroških vrtcev, osnovnih šol, domov za ostarele, zdravstvenih domov ... in podaljšuje našo odločenost za solidarno reševanje skupnih težav. V javni razpravi (njen prvi del bo trajal do 27. septembra) se pojavljajo različna vprašanja, predlogi, pobude in mnenja. Ivo Samec, predsednik operativnega štaba za izvajanje samoprispevka IV pri mestni konferenci socialistične zveze, nam je osvetlil nekatere med njimi.

NE LE IZBOLJŠANJE OKOLJA, AMPAK TUDI PREŽIVETJE V IZREDNIH RAZMERAH

Projekte, ki jih predvideva program četrtega samoprispevka — ekološka sanacija termoelektrarne in toplarne Ljubljana, gradnja povezovalnega sistema mestnega vodovoda in lokalnih vodovodnih sistemov ter njihova sanacija, gradnja kanalizacije, osrednje čistilne naprave, odlagališča komunalnih odpadkov, komunalna sanacija grajskega pobočja ter komunalna ureditev prometnega središča ob



Ljubljanski potniški postaji — vse bi lahko imenovali »projekte preživetja«. »Ne le preživetja v normalnih, temveč tudi v izrednih razmerah,« je dejal Ivo Samec. »Kar spomnimo se precejšnje požarne in potresne ogroženosti Ljubljane, primerov razlitja strupenih tekočin v podtalnico ter grozljivih posledic černobilске katastrofe, ko je oporečna voda iz lokalnih črpališč povsem zatajila in jo je bilo treba dovajati iz centralnega vodovodnega sistema. Res je, da živi na primestnem področju le 15 odstotkov Ljubljancev, a ne smemo pozabiti, da prehranjujejo vse mesto, ob morebitnih nesrečah pa bi bilo v okolico Ljubljane evakuirano tudi vse njeno prebivalstvo,« je dodal Ivo Samec. In če so pred leti po načelu solidarnosti in vzajemnosti tudi prebivalci primestnih zaselskih plačevali komunalni dinar za gradnjo centralnega mestnega vodovodnega sistema, je prav, da se jim slednjic ta denar tudi povrne z zdravo pitno vodo.

ZAKAJ SAMOPRISPEVEK?

Eno pogostejših vprašanj, ki se pojavljajo v razpravah, je tudi: zakaj naj bi tako pomembne naloge s

področja varovanja in izboljšanja okolja financirali prav s samoprispevkom in ne iz sredstev, zbranih po redni poti. »Najprej povejmo,« je dejal Ivo Samec, »da pri nas nimamo nikakršnega 'državnega' denarja, ki bi ga lahko porabili v ta namen, čeprav nekateri mislijo drugače. Denar, ki ga po samoupravno dogovorjeni poti ter s cenami, ki še zdaleč niso ekonomske, zberemo, velikokrat ne zadostuje niti za uresničitev rednih nalog. Kar spomnite se, s kakšno težavo poteka v združenem delu podpisovanje samoupravnih sporazumov o temeljnih planov sisov materialne proizvodnje, med njimi tudi komunale. Za nameček predvidevajo naloge, zapisane v srednjeročnih načrtih, stoodstotni pristop in tudi priliv sredstev. Morda bi predvidene objekte samoprispevka IV zgradili in financirali tudi po redni poti, a z dolgim zamikom tja v leto 2000! Mi pa potrebujemo zdravo vodo in čist zrak tu in zdaj!«

Predlog programa četrtega ljubljanskega samoprispevka, s katerim bi predvidoma zbrali okoli dvajset milijard dinarjev (to predstavlja polovico potrebnih sredstev za uresničitev programa, ostala pa bi bila zagotovljena iz rednih sredstev in posojil), omogoča, da bi bili pereči ljubljanski ekološki problemi rešeni že v naslednjih petih letih ali — zaradi nujne gradnje v fazah — v začetku naslednjega srednjeročnega obdobja. Tako bi ostal marsikakšen komunalni dinar tudi za potrebe krajevnih skupnosti, ki jim zdaj ni moč ustreči.

USPEHI DOSEDANJIH TREH SAMOPRISPEVKOV SO POROK ČETRTEMU

V drugem delu javne razprave, ki bo trajal od začetka oktobra do 5. novembra, ko bo mestna skupščina sprejela sklep o razpisu referendumu, bo vsaka načrtovana nalozba temeljito predstavljena s svojimi tehničnimi lastnostmi, ceno, finančno konstrukcijo in faznostjo gradnje. Zato so bojzani o nedoslednem uresničevanju programa odveč. »Zaupanje delovnih ljudi in občanov Ljubljane lahko gradimo tudi na čistih računih dosedanjih treh samoprispevkov,« je dejal Ivo Samec.

Omenimo le rezultate tretjega samoprispevka. Od 36 objektov, ki jih predvideva sprejeti odlok, so zgradili in predali uporabnikom 24 objektov, pet (Mladinsko klimatsko zdravilišče na Rakitni, porodnišnica ter osnovne šole: Kolesarja, Danile Kumar in A. Jakhla) jih je še v gradnji. Dva objekta: zdravstveno postajo Škofljica in vrtec na Lavrici bomo začeli graditi letos. Pet objektov (2 zdravstvena doma in 3 vrtci) pa bomo začeli graditi v letos začetem srednjeročnem obdobju, skladno s srednjeročnimi programi sisov družbenih dejavnosti. Zamik sta povzročila zakonodaja, ki je prepovedala negospodarske naložbe in tako tudi sofinanciranje objektov samoprispevka, ter zamik pri gradnji stanovanjskih sosesk.

Ljubljanci se zavedajo, kot kažejo dosedanje razprave, da si brez ekološke sanacije zraka in vode ne moremo obetati zdravega življenja, zato podpirajo ekološko naravnost četrtega samoprispevka.

Vida Petrovič

Javna razprava o programu IV. samoprispevka

Kje je naša ekološka zavest?

Samoprispevek — to je gotovo ena od značilnosti našega sistema in naših ljudi. Do zdaj so se Ljubljanci že trikrat zavestno odločili, da bodo prispevali del osebnega dohodka za gradnjo vsem potrebnih objektov: vrtcev, šol, zdravstvenih domov, domov starejših občanov itd.

Ob izteku III. samoprispevka je zdaj v razpravi program objektov in naprav, ki naj bi jih zgradili z novim, IV. samoprispevkom. Tokrat potekajo vse dejavnosti pod geslom: »Da bo tudi jutri življenje«. Gre namreč za objekte in naprave za sanacijo, zaščito in varstvo okolja.

V programu, ki ga je zagotovo že dobilo vsako ljubljansko gospodinjstvo, je seznam in opis vseh načrtovanih objektov. Pa si jih na kratko oglejmo, razvrščene na 5 področij:

1. **Varstvo zraka** — gre za ekološko sanacijo termoelektrarne Toplarna Ljubljana, in sicer za vgraditev naprav za čiščenje dima (SO₂ in dušikovi oksidi), za gradnjo novega dimnika (180 m) ter za širjenje omrežja daljinskega ogrevanja in s tem za odpravo lokalnih kotlan, ki so veliki onesnaževalci.

2. **Varstvo voda** — tu je zajeta gradnja povezovalnega sistema mestnega vodovoda, zaščita varstvenih pasov vodnih virov, gradnja in sanacija lokalnih vodovodov in gradnja osrednje čistilne naprave.

3. **Sanacija grajskega pobočja** — gre za komunalno in energetska opremo ter za ozeleznitev in komunalno ureditev pobočja ljubljanskega gradu.

4. **Deponija smeti** — naj bi bila ena sama, t. i. »Centralna smetišnica Ljubljane«. Zgradili naj bi jo na 40 ha zemljišča, proč od naselij in z moderno tehnologijo.

5. **Komunalna ureditev potniške postaje Ljubljana** — ker bodo ta projekt gradili v fazah, je v program zajeta 1. etapa, in sicer najnujnejši mestni del (garaže, prestavitve kolektorja, komunalna oprema in dostop s Titove ceste).

Program je dokaj obsežen, gre pa za objekte in naprave, pomembne za vse mesto in ne samo za našo občino.

Na zadnjem posvetu med predstavniki mestnega operativnega štaba IV. samoprispevka in šišenskih KS pred pričetkom javne razprave je bilo slišati precej pripomb na program. Omenimo jih samo nekaj v razmislek:

— Zakaj bi sedaj razpisovali samoprispevek, ko pa vlada splošna družbena in gospodarska kriza in se življenjska raven ljudi tako hitro niža?

— Predstavniki Medvod so bili zelo glasni, saj jih moti, da program govori le o varstvu zraka in voda na mestnem območju in ne tudi na primestnem. V Medvodah si namreč že dalj časa prizadevajo doseči namestitve čistilnih naprav v tovarni Aero, saj njegov toz Celuloza spušča veliko odpadnih snovi v Soru.

— Program govori o sanaciji, se pravi »ozdravitvi«, ureditvi po novih načelih (po slovarju tujk F. Verbinca), niti besedice pa ni o krivcih, o odgovornosti za stanje, kakršno je, tako zraka kot voda.

Pripomba je bilo še veliko, v javni razpravi jih bo še več. Krajanji bodo gotovo na vsako odprto vprašanje zahtevali argumentiran odgovor, zato bo tudi OK SZDL poskrbela za prisotnost strokovnjakov na teh razpravah.

Na novembrskem referendumu pa se bo vsak odločal po svoji vesti in s polno odgovornostjo do prihodnjih rodov in jutrišnjega zdravega življenja.

Vilma Prezelj